

דלא פליגי אלא לאכדו בידים אכל מני לעכבו לעמנו
דהיטו לריק ילכש ואחממה על המש"ל איך לא זכר שר :

סימן ק"ס

א' דין א' וסערכ והעדים לריק להכין מ"ט
השמיטו מן והטור דין סקור שעובר
משום לפני עור ואפשר משום דלא פסיקא ליה שהרי
הסקור שעובר משום לפני עור דוקא בא"א כוללהו
ומתמאז כמה סקורים איכא בסוקא משא"כ ערכ
ועדים לעולם עוכרי' שלא כהכ"ס הג"ה אף ש'א שכ'
דבסקור ליכא אלא לאו לפני עור אע"ג דאפשר כוללת
ולא כ' ה'סוק' כפ' א"ז"כ אלא דוקא בערב ועדים ע"ש
ולד"כ ק' דבתכס השמיטו הפוסקים דינא דסקור וכזה
ניחא מה שק' אחמי לא תנן במתני' דינא דסקור
משום דלא פסיקא ליה שהרי אם אפשר כוללת אי'
עובר משום לפני עור א"ז"כ דהט' דלא חני במתני'
סקור משום דכעני למתני פלוגתא דר"מ ורבנן וכלא"ס
דב' הכ"ס הג"ה והלא מושיט כוס יין לנזיר ליכא איסור
גבי מושי' אלא משום לפני עור ואפ"ה מוכח כפ"ק
דע"ז דוקא היכא דקאי כחרי עכרי דנהרא דליכא אפשר
כוללת וע"ע להכ"ס הג"ה אף ש'ט' בשם משפטי
שמואל דערב ועדים עוכרים על לפני עור לעולם אפי'
אם מלוה בלא ערב ועדים והוכיח כן מתם דלא הזכירו
בשום מקום שדוקא דקאי כעכרי דנהרא ע"ש ולענ"ד
אדרבה יש להוכיח אפיכח מתם דלא נזכר במשנה ערב
ועדים ע"כ משום דאפשר כוללת :

ב' כ' הפ"מ היכא דכלוה חזי למלוה דרולה להזויף
לאחר ליכא לפני עור וכדאמרי' בפ"ק דע"ז גבי
מושי' כוס יין לנזיר דוקא דקאי כחרי עכרי דנהרא
ע"ש וכבר היה נר' דלא דמי דכאן ק"ס ישר' אחר עובר
וכבר דחה רב' המש"ל ע"ש ויש לסוכיח כן מל' הסוק'
שכ' דמתני' דעכרי אלפני עור כנון שלא היה מלוה בלא
ערב ועדים משמע אע"ג דיכול למלוה ערב ועדים
אחרים אפ"ה עוכרין על לפי עור משום דק"ס ערב
ועדים לא פקע מהם משום לפני עור :

ג' דין ב' נכסיו מקמוטטין וכו' עיין בפ' א"ז"כ
ועיין בט"ז ועיין למסרש"א ז"ל כח"א
ס"ס וט"ע דלא ראה מאי דאית' בירו' שם כמו שיע"ש :

ד' דין ג' אסור האחרונים המכו מתם שנתכ' [ה"מ 234567]
יתרון ביותר מכרי שהרעת טועה א"ח להחזיר דאמרי'
מתנה וסיב ליהומ"ש הפרישה שם כמכר וכאן כהלאה
ליחא דפ' א"ז"כ שם דף ק"ג עיקר המיתרא האו מאן
דאחיף מתכריה וכו' משמע דכהלאה אוירו לכ"כ לפי
מאי דאמרי' הקס ואי אנוש תקיפא הוא אמרי' מיבול
גזלי' ע"ש וא"כ משכחת לה בלגיש תקיפא וכו' פעמים
מלא יתרון דאי משום נשי' היה מחזיר לו בפעם [ה"מ 234567]
א"כ בנכרא דחשיד אנוי' ואינו מחזיר בפרהסיא כ"ש
בסתר :

ה' דין ט"ז ואין לפרסם הדבר כפני ע"ה הלכוש
דחה ד"ז שהורה כפומבי ניתנה
והש"ך תמה עליו דכה"ג איתא במנחות דף כ"ט ע"ש
ולא אני עכברו לא דמי כלל כי שם ודאי פשטיה דקרא
לא ימוש ק"ה לאו בק"ש אוירו ונס רבים פליגי עליה
דרשב"י מ"ס אין לפרסם הענין משא"כ כאן הורה
מונחת והרולה ליעול יבא ויעול ולא אסרם הורה אלא

רביה הכחה מלווה למלוה וראו סבר הלכוש כי הקורה
כפומבי ניתנה מיהו כ"ל דשמא טעם אין לפרסם הענין
• אינו מתקנת הנאונים אלא מדינא דגמ' כי טעם שהתיר
• רש"י משום דאין שליח לדבר עבירה וכפ"ג דק"י אמרו
כד"ש מיהא חייב מ"ה אין לפרסם הענין שא"י חייב
אלא כד"ש דס"ס דכרינו שמים מיהא חייב וכזה ניחא
רב' מרן שהוא סקר ר"ז ממ"ש הטור וגם לא יחזור
ויקחנו מן הלוח ומור"ס כד"מ דחה והש"ך הביא ראיה
לדבריו דאל"כ איך יסתור רש"י מאי דתנן נהן עיניו
ללוח וכו' והוא שלח לו אלמא ע"י שליח אסור ע"ש וזו
היא שקשה ע"ד מרן הכ"י שסגר ד"ז מדכ' הטור ולא
ממתני' אכן כ"ל דלאו ראיה כיון דכד"ש חייב מ"ה חני
במתני' אסור דע"י שליח נמי אסור לז"י ונפ"מ דאין
מוציאין מהם כדון כיון דאינו אלא לז"ש וא"ל לירחק
כמ"ש המש"ל גם כזה ל"ק מה שהק' ס' גיר"ת ע"ש
וכזה ניחא לי מה שמקשים מפ' שום היתומים גבי אין
נוק' לני"ת אלא א"כ רביה אוכלת בהם במאי עסקי'
אי כישר' מי שביקין ליה דאכיל רביהא אחמי לא מוקמי'
ליה בלוה ע"י שליח דז"ל נהיר דשרי אם לקחואין מוציאין
מירו משום דא"ח אלא מד"ש מ"מ כיון דחייב כד"ש
מי שביקין ליה וזה דקדוק ל' מי שביקין ליה ולא אמרו
מי שרי עור ו"ל ראיות הש"ך דלא ק' לרש"י ממתני'
דקנא דמתני' לא נחי' אלא לאשמעי' דיש רביה מוקדמת
ויש רביה מאוחרת ומשכחת לה שנתן עיניו ללוח ממנו
ושלח לו ביד עכדו דידו כיד רבו או ביד קטן דלאו בר
חיובא דאמרי' לרבינא יש שליח לדבר עבירה א"כ בשליח
שונג רב' הסוק' במרוכה דכשליח שונג אמרי' יש שליח
לדבר עבירה :

והנה הרב במש"ל החזיק בסברת מור"ס כעל
המפה וה'ן כפיו תוכחות מראמרי' כר"פ
המריר ופרנס לאו שליחותיה קא עכיר ומאי קשיא
דלמא אין שליח לד"ע וזו היא שק' לרעת הסוכרים כרב'
רש"י דרביה ע"י שליח שרי מטעם אין שלר"ע ע"ש
ולע"ד אין ראיה דהגמ' איך יעבור הפרנס כשכיל שלא
יעבור המריר אלא מכקשים פרנס שונג שלא ידע שיש
איסור דכבר מ"ה שפיר פריך ופרנס לאו שליח' קאעכיר
ומשני באו' כל הון אינו מפסיד ואין שום א' מהם עובר
ועור דנהי דאין שלר"ע מ"מ כד"ש חייב מ"ה פריך
ופרנס לאו שליחותי' קאעכיר והלא חיוכי מחייב כד"ש
ומשני באומר כל הון אינו מפסיד וכזה ניחא מה שהק'
עור המש"ל ממתני' דפ"ד דנדרים ע"ש וע"ע למרן
הכ"י שהק' לסברת רש"י מדקו"ל לקמן בס' קס"ד כדון
הלוח מישר' ע"י עכ"ס או עכ"ס הלוח ע"י ישראל דקו"ל
אסור ומור"ס כד"מ כתב דבישראל דוקא אין שלר"ע
משא"כ ע"י גוי דלאו בר חיובא ע"ש והש"ך החזיק וקיים
סברא זו ע"ש ולדירו מאי דפשיטא ליה לריכא רבה שרי
מכו' בתוס' כפ' א"ז"כ ד"ע כד"ה תשיך רב"כ מזהרין
על סריכות כמו דמזהרין על הגזל כמש"ה מכל עין
סנן ולא גזל כ"כ ולא רביה ע"ש ועיקר קושיא יש ליישב
ע"ד מה שכתבתי וע"ע בט"ז ועמ"ש בא"ה כע"ז קי' ז"ך
כס"ד :

ז' ובאומר לחבי' זורק מנה לים ואלוה לך מנה נסחפק
המש"ל אי הוה ר"ק לרעת הפוסקים בא"ס קי' ל'
באומרת זורק מנה לים ואקדש אני לך מקודשת מרין
ערב ע"ש ולראוה נר' ר"א הויא ר"ק מרלא אשכחן
בר"פ א"ז"כ תרליח בלא נשך ונשך כלא תרביח ואם איתא
הלא משכחת לה ככה"כ וכבר כתב קצור"ת בשער מ"ו
דחא

כלל ואם יתן לו מתנה בעלמא הוא הדין ליה משא"כ
כמשכן לו בית מה הפסד מביע לו כשידע. למכרה
לאחר ואם יוכל למכרה לאחר ביוקר מדמיה הלא ידאי
זווי אנסוס כדאי' כפ' בתרא דע"ז ואם ירלה למכור
כדמים הללו מסתמא מוכר לזו המלוה וקדוח לראי
דאינו מוכרה אלא לו ולא למיטרם כולי האי וא"כ ה"ל
כאלו פוסק עמו פוסקא גמורה כשעת הלואה מ"ה
הוי ר"ק :

ח' דעת קלף מן הפוסקים דאכ"ר ליה כיה איסור'
גבי לזו והמח"א סי' י"ט סתם דבריהם ממעני'
דפ"כ דף כ"ד דחשיב ליה ללוה כהדים פיקולי עדות
אע"ג דהוי איסור' דרבנן ע"ש וליקא רמנ"ל מחני' כלי'
דרכנן והדי הקוס' שם כד"ה ואלו כחכו וכמלוה כרביה
איוירי כרביה שאינה קטלס ואפי' בר"ק לא משמע ליה
אי' כיון דמדעתיה וסיב ע"ש הדי סתם מקפ"ל אי' מיוירי
מחני' כרביה דאורי' וא"כ מה ראה מן המשנה אענא
יש להביא ראיה מסוגיא דפ"כ דפרכין וסא רבא הוא
דאמר לזו פסול לעדות איתא מאי דאמר לרירי אחפן
כרביהא אכ"ר א"ו משמע אפי' אכ"ר איתיה לאיסור'
גבי לזה ועיין בחוס' כפ' א"ז דף ע' ע"ש :

ט' דין ג' והוא שלא יחזור ויקחנו מן הלזם וכ"ר
סתם כפ"ק דק' דף ו' כד"ה דרירוס לה
זמנא וכו' לכן פי' ר"ת וכו' וא' תאמאי איסור' לעשות כן
מפני הערמת רביה וכו' וי"ל היינו שאין הלזם נותן כלום
לנוחן אבל אם היה נותן היה נר' כשלונו ואסור' וכו' עכ"ל
משמע נר' דכ"ה לזכא איסור' רביה דאורי' אלא הערמת
רביה בעלמא מיהו מה שהק' סתם איתא מוקי כהנאה
מחילת מלוה וכו' וי"ל כהנאה מלוה מש' שהיה כבר ע"ש
ולריך להכין דהוא נופא קשיא עליה דאכ"ר איתא נקט
ככ"ה ולא כהנאה הלואה וכבר הרגיש בזו מהרש"א
ונידחק ע"ש ולע"ד נר' דאכ"ר דלא נקט הדין כהנאה
הלואה משום שאיכר דכ"ה לזכא איסור' דאורייתא
והתו' בקושי' לא נוסף להו' ל' כן משו' דמנ"ל לתלמוד'
איתא אפי' כהנאה הלואה לזכא איסור' תורה ואיתא
חלוט' לאוקמה באירוח לה זמנא וקירט דמשמע לזון
מחילת מלוה משמע דבהחלת מלוה איכא איסור' תורה
וזה נראה דעת מהרש"ם ח"מ סי' רל"ב שכתב דע"כ
הטור משמע דיש איסור' תורה והשע"ה כהל' אישנת קאמס
עליו מדברי הסוס' דמשמע דליכא אלא הערמת רביה
ואין לו דוקא סתם דלא הוי כשעת הלואה דא"כ מאי
ק"ל לסתוס' ע"ש ולפי האמור דברי מהרש"ם גבוים
וכדורים הם :

יו"ד' כתב הרשב"א בחשו' הביאו הריב"ש סי' ש"ס
דהלזם לזכא' וכותב לו כשטר דאם לא נתן לך
לזמן פ' איתן לך כו"ך דלפי הדין אין בזה משגס רביה
שאינו אלא קנס אמנם אמת דעקו לאסור' להחלת דלא
גרע מרביה מחוסרת ע"ש נר' מדב' דרביה מחוסרת
אסור' אפי' אינו אומר בשכיל מעותי וקשיא מחני'
דחנן בשכיל מעותי' שהיו כטילות חללי וכבר קאמס עליו
בזו מהרש"ם ע"ש אלא דכש"מ שם כפא"ז דע"ג דעת
הר"ף דלא לריך שיאמר בשכר מעותי' וכ"ר הריטב"א שם
ע"ש וכמו כן נאמר דעת הרשב"א :

סימן קס"א

א' דין א' כל דבר אסור דמי' והענין כ' חזק
מקדקע' דלמא מכלל' ופרט' זכאכ
הרא"ש

דבא דפסק הטור לקמן בקי' קס"ט תן מתנה לז' ואני
אלזם לך דהוי ר"ק סייט. משום דאין לא מטי לז' הנאה
מניה לא הוה יחיד לז' דאל"כ משכחא נשך בלא חרביה
אכן ה' מח"א סי' י"א העלה דבאומ' הן מתנה לפ' ואלזם
לך מעות לא הוי ר"ק ולא כתבו הקוס' כפ' א"ז דף
ע"א בהס"א דתנא לי ואני אעלה לך דלא דוקא אעלה
לך אלא אף אעלה לבני מדין ערב דהוי ר"ק אלא דוקא
סתם דכבר קלן עמו על הלואה וכו' שליחות משא"כ
תן מתנה לפ' דלא הוי אלא ע"ס לא הוי ר"ק ואינה יולאס
כדיינין וכו' כפיו תוכחות מל' סרמכ"ס גבי קידושין
דלריך שיאמר לה הרי את מקודשת לי כהנאה מתנה זו
שנחתה על פיד ומהו הק' על הריטב"א שפסק כאומר
תן מתנה לפ' ואלזם לך מעות דהוי ר"ק שזה הפך דברי
הרמב"ם והריטב"א עצמו כתי' לפ' ק' דקי' ע"ש ומדב'
הרמב"ם אין ראיה שכן לשונו הן דינר לפ' מתנה ואני
אקדש לך וא' ל' אפקדתי לי כהנאה מתנה זו וכו' דהקס
דוקא שאמרה תן מתנה לפ' מתנה כיון שאמרה כמתנה
משמע דלא מחייבים ליה מרי למקבל מתנה משא"כ
כאומר תן דינר לפ' אשער שאוקר' פ' חייב לו מ"ה הוי
ר"ק וכזה נוסח שאין הרמב"ם סותר דברי הטור א"ה
דלא מלריך שיאמר באותה הנאה כי שם כל' הטור לא
אמרה כמתנה ואפשר שיש לה איום חוכ עם אוקר' פ'
שלא כהרב מח"א דשוינאו להרמב"ם והטור כפלוגתא
דלפי האמור דדקי וחדיו וכזה אפשר ליישב דב' הריטב"א
דפ"ק דקי' ע"ה סתם שאמרה תן מתנה לפ' כמתנה עור
נראה דרדאי באמרה תן מתנה לפ' ואקדש. איני לך איכא
לספוקי אם כונה דברים שיתן כמתנה והיא תפקדש
כט"ה או שיתנה חייב' לפ' ואקדש כמתנה עצמו כי
סיכי דהוי קי' גמורים לריך שיאמר לה אקדש' כהנאה
מתנה שנחתה על פיד' וכן לענין רביה איכא לספוקי שמה
חייב הוא לאוקר' פ' או כמתנה בעני' למיהב ליה מ"ה
מקשיא הו"ל ר"ק וא"כ דברי הריטב"א לא תק' עליו
מדב' הרמב"ם ומדב' הריטב"א עצמו וכמבואר :

ז' והיכא שהכתיבו בעת שליה ממנו שיתן לו יותר
אחר שיפרענו פסק כהנ"א כפ' א"ז דאין מוליאין
אוקר' כדיינין משמע דאם אית' שיתן לו יותר הוי ר"ק
והמח"א סי' ח' סתם דמת"כ אם כעטחון הזה חייב מן
הדין אם לא היה איסור' רביה א"כ מה'ט אפי' אית'
שיתן לו אחר הפירעון הו"ל ר"ק ואם אינו מחייב אפי'
כשעת הפירעון לא הוי ר"ק ע"ש ולקיצר גנ"ר סא כהנ"א
קליא שאם התנה עמו בעת שליה כשיפרענו א"כ הוי
חייב גמור והו"ל ר"ק אבל אם אית' אחר שיפרענו
כעטחון זה אינו חייב גמור ולא הוי ר"ק וחזיקיה לדעתיה
דרכ בעל מח"א דפשיטא ליה אע"פ שאינו חייב מן
הדין הו"ל ר"ק ולמד כן מדב' הריטב"א כפ' א"ז דף
ס"ה כהנ"א דמשכן לו בית משכן לו שדה ואמ"ל כשהר"ה
למכור אל תמכור אלא לי כדמים הללו אסור שכ' אע"ג
דאיוירי בלא מעכאשו ואם דאם חוזר בו מ"מ כיון דמקיים
דיבורו הוי ר"ק שהרי פוסק על פירות שכשוק אע"פ
שיכול לחזור וליכא עליה מי שפרע אם אין לו אסור
ע"ש ולע"ד לא דמי בלא דבשלמא כמשכן לו בית דכשעת
הלואה אית' כשהר"ה למכרה דנתן עיניו כס מקדוש
גם שיכול לחזור בו מ"מ הוי רביה כי מריבה הונו במה
שהלוהו משא"כ היכא שהלוהו סתם והתנה עמו שיתן
לו כ"ך אינו אלא כבשוסס בעלמא' אם לא ירלה ולא
קבל כלל הלזם ליתן לו לית' כיה משא"כ וצ"ה דהכא דרדאי
כי סיכי דלא למכור הלזם כיון דיכול לחזור בו לא יתן לו